

Vreme: 06.08.2026 12:10

Medij: autonomija.info

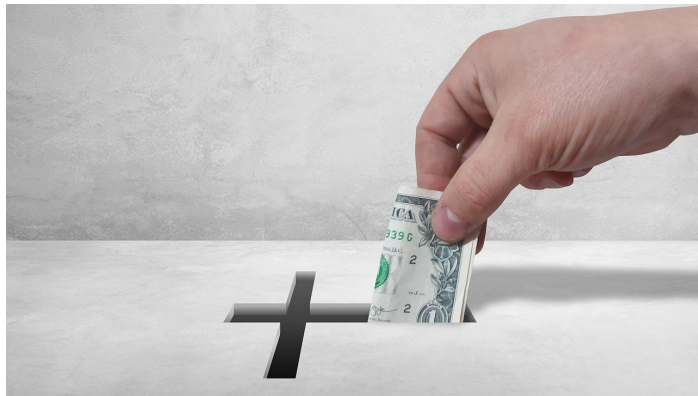
Link: <https://autonomija.info/crkva-expo-sportski-savezi-put-u-republici-srpskoj-na-sta-srbija-trosi-milione>

Autori: Tamara Jakonic

Teme: autoputevi, magistrale

Naslov: Crkva, EXPO, sportski savezi, put u Republici Srpskoj: Na šta Srbija troši milione iz budžetske rezerve?

14549

"Iznosi koji su dodeljeni različitim korisnicima državne kase premašili su 122 miliona evra"

Međunarodna izložba EXPO, Srpska pravoslavna crkva (SPC), [autoput](#) u bosanskohercegovačkom entitetu Republika Srpska, Kancelarija za Kosovo. Na sve to je, između ostalog, država Srbija trošila novac iz rezerve u budžetu. Po pravilu, trebalo bi da se troši za nepredvidive rashode. Ali, od početka 2026. godine, novac iz rezerve je rešenjem Vlade povučen više od 130 puta, pokazuje analiza Radija Slobodna Evropa (RSE). Zašto je bilo potrebno da se toliko puta do sada koristi novac iz rezerve, do objave teksta nisu odgovorili ni Vlada, ni Ministarstvo finansija. Iznosi koji su dodeljeni različitim korisnicima državne kase premašili su 122 miliona evra. I to je samo deo novca. Jer, u više od 30 vladinih rešenja objavljenih u Službenom glasniku, iznos koji će se uzeti iz rezerve nije precizno definisan. "Preširoko i nedovoljno transparentno" - tako u svojim izveštajima trošenje budžetske rezerve opisuje Fiskalni savet, nezavisno telo koje kontroliše državne finansije. RSE donosi pregled na šta se sve trošila rezerva tokom 2026. godine. Osim za hitne troškove - kao što su lečenje građana van Srbije, nabavka vakcina ili kupovina rezervi goriva u mesecima svetske energetske krize - novac je dodeljivan i velikim projektima koji već imaju svoje mesto u budžetu, poput EXPO-a. Milioni za EXPO i iz rezerve Na jednom od najvećih gradilišta u Srbiji, u beogradskom naselju Surčin, trenutno su hiljade radnika i stotine mašina. Gradi se kompleks za međunarodnu specijalizovanu izložbu EXPO, čiji će Beograd biti domaćin naredne, 2027. godine. Izgradnja objekata za EXPO jedna je od najvećih stavki u ovogodišnjem Zakonu o budžetu. Ali, pored redovnih, planiranih izdvajanja, milioni evra idu i iz rezerve. Novac je dodeljen četiri puta. Više od 11,8 miliona evra dodeljeno je Republičkoj direkciji za vode i Elektroprivredi Srbije - pored ostalog, za obaloutvrdu kod Surčina i kablovske vodove na Nacionalnom stadionu. A u dva rešenja je kao opredeljeni iznos navedeno "1.000 dinara" (oko deset evra). I to za "podršku realizaciji" projekta EXPO i izgradnju objekata u zonama B i E, gde se nalaze izložbene hale i nacionalni paviljon Srbije. Ali, to ne znači da će Ministarstvo finansija za to zaista dodeliti samo hiljadu dinara. Reč je o takozvanom "tehničkom" iznosu, kojim se otključava novac za tu stavku u budžetu. Iznos se utvrđuje naknadno. "To znači da se time faktički otvara aproprijacija u budžetu i da se planiraju veća sredstva za dodelu. Ako aproprijaciju otvarate bez saglasnosti Skupštine i rebalansa budžeta, to je zloupotreba zakona", smatra ekonomista i profesor na FEFA fakultetu Goran Radosavljević. Kako se dodeljuje novac iz rezerve? Za državnu kasu je po zakonu zadužena Skupština, koja na kraju tekuće usvaja budžet za narednu godinu. Vlada ima pravo da, bez njenog odobrenja, troši novac iz budžetske rezerve, koji nije unapred raspoređen. Ali, uz ograničenja. Granica je da se u rezervi može naći najviše četiri odsto ukupnih budžetskih prihoda. Taj novac, po pravilu, služi da se hitno dodeli za nepredviđene troškove. "Za projekte i aktivnosti koje nisu mogle da budu planirane u trenutku kad je Skupština donosila budžet na narednu godinu, za neka vanredna stanja", pojašnjava ekonomista Goran Radosavljević. Ali, ukazuje da se povlačenjem rezervi često "zloupotrebljava" standardni lanac odlučivanja. Odnosno, da se novac iz rezerve, bez skupštinske rasprave i čekanja na novi budžet, koristi i u "političke, a ne hitne svrhe". "Ako izvršna vlast u budžetskoj rezervi, uslovno rečeno, sakrije veliku količinu novca, a unapred zna na šta će da je potroši i preusmeri je na projekte od svog interesa, a ne obrazloži to Skupštini, to je zloupotreba", dodaje Radosavljević. Dok vlast, predvođena predsednikom Aleksandrom Vučićem, EXPO opisuje kao

Vreme: 06.08.2026 12:10

Medij: autonomija.info

Link: <https://autonomija.info/crkva-expo-sportski-savezi-put-u-republici-srpskoj-na-sta-srbija-trosi-milione>

Autori: Tamara Jakonic

Teme: autoputevi, magistrale

Naslov: Crkva, EXPO, sportski savezi, put u Republici Srpskoj: Na šta Srbija troši milione iz budžetske rezerve?

"istorijski projekat i simbol budućnosti", u delu javnosti ovaj projekat prate optužbe za korupciju i netransparentnost. Poslovi na izgradnji se, na osnovu specijalnog zakona, dodeljuju mimo tendera, dok je deo opozicionih partija i nevladinih aktivista ocenio da se ugovori dodeljuju firmama bliskim vlastima. Zbog toga su proteklih meseci tražili i da međunarodni organizatori preispitaju održavanje EXPO u Srbiji. Na pitanja o finansiranju izgradnje EXPO iz budžetske rezerve, ali i optužbama za netransparentnost, iz organizacije ove međunarodne izložbe u Beogradu nije odgovoreno. Uputili su nas na Ministarstvo finansija, iz kojeg takođe odgovor nije stigao. Milioni za Hram Svetog Save Srpska pravoslavna crkva je, kao najveća verska zajednica u državi, novac iz rezerve dobila najmanje šest puta od početka godine. Oko dva miliona evra je, preko donacije Generalnog sekretarijata Vlade, obezbeđeno za završetak izgradnje Hrama Svetog Save u Beogradu. Rešenje je objavljeno dva dana uoči potpisivanja ugovora između Vlade Srbije i Srpske pravoslavne crkve, kojim je 28. juna dogovoreno da se iz državnog budžeta finansira završetak hrama. Gradi se više od 90 godina i opisan je kao najveći pravoslavni hram u Srbiji. Država je do sada više puta ulagala milione evra, ali nema preciznih podataka koliko je koštala njegova izgradnja. Tri donacije iz budžetske rezerve tokom 2026. dobile su eparhije SPC van granica Srbije. Eparhiji bihačko-petrovačkoj u Bosni i Hercegovini dodeljeno je oko milion evra "za finansijsku pomoć". Ista ova eparhija je mesec dana pre dotacije odlikovala "ordenom novomučenika" predsednika Srbije Aleksandra Vučića, za "pokazano dobročinstvo i veliku ljubav prema toj eparhiji i manastiru Rmanj". Pomoć preko Generalnog sekretarijata Vlade, vrednu oko 300 hiljada evra, dobila je i Eparhija budimska SPC u Mađarskoj. Za obnovu patrijaršijskog dvora u Dalju u Hrvatskoj dodeljeno je oko 200 hiljada evra. A Vlada je opredelila novac i za izgradnju dve crkve u mestima u Srbiji gde su tokom proleća održani lokalni izbori. Za crkvu u Klokočevcu, nadomak Majdanpeka na istoku Srbije, donirano je oko 150 hiljada evra. Za izgradnju crkve u Lučanima, na zapadu Srbije, izdvojeno je oko 128 hiljada evra. A preko Ministarstva bez portfelja za međunarodnu ekonomsku saradnju, na čijem je čelu proruski ministar sa američke crne liste Nenad Popović, opredeljeno je oko 500 hiljada evra za "za dotacije crkvama u zemlji i inostranstvu radi poboljšanja društvenog položaja". Ovim je nastavljena ustaljena praksa finansiranja SPC iz državne budžetske rezerve, u mesecima kad je crkva stala na stranu vlasti i masovne antivladine proteste označila kao pokušaj destabilizacije države. SPC nije odgovorila na pitanja RSE o državnom finansiranju i kako se taj novac troši. Upozorenja iz Brisela i Fiskalnog saveta Fiskalni savet Srbije upozorava da, za razliku od većine evropskih zemalja, domaći zakon ne propisuje jasne uslove i ograničenja pod kojima se budžetska rezerva može koristiti. A njenom preširokom upotrebom, kako dodaju u jednom od izveštaja, Vlada zaobilazi parlament, koji bi trebalo da kontroliše kako se javni novac troši. Ističu i da se, na osnovu "oskudnih" objavljenih informacija o trošenju rezerve, često ne može utvrditi za koje je konkretne namene novac preusmeravan, niti da li je to bilo opravdano. Savet smatra i da iznos rezerve treba da se smanji, kao i da se jasnije definišu uslovi pod kojima se može koristiti. A da poboljša nadzor nad trošenjem novca iz republičke kase, Srbiju poziva i Brisel, u godišnjim izveštajima o napretku države ka članstvu u Evropskoj uniji. Nepoznati iznos za Kosovo Četiri rešenja Vlade Srbije od početka godine određuju da se novac iz rezerve preusmeri Kancelariji za Kosovo. Za "pomoć mladima i ženskom preduzetništvu" namenjeno je više od 400 hiljada evra, dok je nešto više od 75 hiljada evra izdvojeno za socijalne kartice za raseljene Srbe sa Kosova. A Kancelarija je dobila novac iz rezerve i za pomoć građanima srpske nacionalnosti koji se nalaze u zatvorima na Kosovu. Opredeljeno je više od 130 hiljada evra za pomoć onima za koje Beograd smatra da su žrtve "montiranih procesa pokrenutih u cilju političkog progona". Među takvim procesima pominju i suđenja za "navodno počinjene zločine" tokom rata na Kosovu 1998. i 1999. godine, za koje Srbija odbacuje odgovornost. A u jednom rešenju u upotrebi budžetske rezerve za Kosovo iznos nije preciziran. To je izgradnja i rekonstrukcija stambenih objekata na Kosovu. Kancelarija nije odgovorila na pitanja RSE o detaljima - koliko je novca opredeljeno iz rezerve i gde će se i kako on trošiti. Pod okriljem Kancelarije su srpske institucije na Kosovu, koje zvanična Priština smatra nelegalnim. Tendere za [infrastrukturne](#) radove u srpskim sredinama sprovode Privremeni opštinski organi, osnovani po zakonima Srbije. Oni su na Kosovu funkcionisali do 2024. godine. Nakon toga su ih, zajedno sa drugim institucijama Srbije, kosovske vlasti zatvorile uz obrazloženje da su ilegalni. Međutim, nastavili su svoj rad sa alternativnih lokacija u pograničnim gradovima u Srbiji. Donacija za [autoput](#) u Republici Srpskoj Oko deset miliona evra iz budžetske rezerve je početkom jula otišlo u susednu državu. Tim novcem je Srbija pomogla izgradnju [autoputa](#) od Rače do Bijeljine, u bosanskohercegovačkom entitetu Republika Srpska. Završetak radova na ovoj deonici, dugoj oko 20 kilometara, kasni, a rokovi se pomeraju. [Autoput](#) se od 2019. gradi sa obe strane granice, sa ciljem da spoji Beograd i Banjaluku. Deonica Bijeljina - Rača vredna je oko 180 miliona evra. Od toga Srbija osigurava 80 odsto novca, dok Republika Srpska sudeluje sa preostalih 20 odsto. Glavni izvođač radova je firma Integral Inženjering, iz Laktaša kod Banjaluke. Ta firma je od oktobra 2022. bila pod sankcijama SAD, zbog sumnji na korupciju u građevinskom sektoru i povezanost sa

Vreme: 06.08.2026 12:10

Medij: autonomija.info

Link: <https://autonomija.info/crkva-expo-sportski-savezi-put-u-republici-srpskoj-na-sta-srbija-trosi-milione->

Autori: Tamara Jakonic

Teme: autoputevi, magistrale

Naslov: Crkva, EXPO, sportski savezi, put u Republici Srpskoj: Na šta Srbija troši milione iz budžetske rezerve?

bivšim entitetskim predsednikom Miloradom Dodikom. Sankcije su joj ukinute 2024. godine. Iz republičke u lokalnu kasu Beograd, Niš, Irig, Čačak, Vrbas, Kladovo. Svi ovi gradovi i opštine dobili su tokom 2026. "pomoć" iz budžetske rezerve. Grad Niš je novac dobio dva puta, ukupno oko 9,4 miliona evra. U kasu Beograda stiglo je oko 1,2 miliona evra. Obrazloženje u rešenju Vlade bilo je uvek identično - da je novac potreban za "izvršavanje obaveza koje nije bilo moguće predvideti u momentu donošenja budžeta, a koji mogu dovesti do ugrožavanja tekuće likvidnosti". Detalja o tome čemu je novac tačno namenjen, međutim, nema. Rukovodstva ovih gradova i opština do objave teksta odgovorila na pitanja RSE. U malu opštinu Kladovo, na istoku države, uplaćeno je više od 480 hiljada evra. Rešenje Vlade objavljeno je u Službenom glasniku krajem februara 2026, manje od mesec dana pre lokalnih izbora u toj opštini. A na izborima u Kladovu, i još devet opština i gradova 29. marta, pobeđu je odnela vladajuća Srpska napredna stranka (SNS). Kako pare iz rezerve troše sportski savezi? Sa dodelom novca iz rezerve počelo se već polovinom januara, dve sedmice nakon što je Zakon o budžetu za 2026. stupio na snagu. "To samo pokazuje da je gotovo sigurno bilo unapred poznato na šta će se trošiti budžetska rezerva i da je izvršna vlast dobila određene ruke da troši pare kako hoće. Tu se Generalni sekretarijat Vlade pojavljuje kao 'protočni bojler' za sve i svašta", ukazuje ekonomista Goran Radosavljević. Novac su, preko Generalnog sekretarijata Vlade, polovinom januara dobili sportski savezi - košarkaški i fudbalski. Kao obrazloženje je navedena "finansijska pomoć u redovnom radu sportskih udruženja". Dotacije Košarkaškom savezu (KSS) iz rezerve stigle su nakon toga još sedam puta. Ukupno im je iz rezerve do sada namenjeno više od 12 miliona evra. Do objave teksta, RSE nije dobio odgovor Košarkaškog saveza o trošenju ovog novca. Fudbalski savez Srbije (FSS) je tokom 2026. iz budžetske rezerve dobio više od šest miliona evra. Pored pet dotacija preko Generalnog sekretarijata Vlade, koje se vode kao "pomoć redovnom radu" saveza, jedna je namenjena za organizaciju sportskog kampa za decu iz Ukrajine. U odgovoru za RSE, FSS navodi da je iz budžetske rezerve, pored tog kampa, finansirano održavanje tri državna stadiona u Leskovcu, Loznici i Zaječaru, a da je ostatak novca bio namenjen za pomoć klubovima, na njihov zahtev. U odgovoru nije precizirano kojim je klubovima dodeljena pomoć. Kritike u delu javnosti, da vlast finansiranjem saveza obezbeđuje njihovu lojalnost, FSS odbacuje kao "neutemeljene" i "zasnovane na paušalnim optužbama, ali ne i na činjenicama". Ističu i da reviziju poslovanja FSS sprovode svetska i evropska fudbalska federacija (FIFA i UEFA), nezavisni revizor i Ministarstvo sporta. "Ti procesi su veoma zahtevni i sveobuhvatni i svaki nalaz o nenamenskom trošenju sredstava neizostavno bi doveo do problema, finansijskih i drugih sankcija za nacionalni savez", zaključuju u odgovoru. Novac iz rezerve je, preko Ministarstva sporta, bio namenjen i Teniskom savezu - oko 500 hiljada evra. U rešenju iz februara, objavljenom u Službenom glasniku, navodi se da je novac iz rezerve odobren Ministarstvu na ime dotacije TSS "u cilju realizacije redovnog programa". Teniski savez u odgovoru za RSE kaže da su tokom 2026. sa Ministarstvom sporta potpisana dva ugovora, na osnovu kojih je obezbeđen novac za finansiranje njihovog redovnog rada. "Sa iznosima na ta dva ugovora došlo se do ukupne sume koja je odobrena Teniskom savezu Srbije i ranijih godina, a odobrena je i za 2026. od strane Olimpijskog komiteta Srbije i kasnije Ministarstva sporta Republike Srbije, kada su predati redovni programi za 2026. godinu, još u aprilu 2025. godine", naglašavaju. Ističu i da kao savez nikad nisu dobili nijednu primedbu na utrošak budžetskih sredstava, te da njihove finansije proverava nezavisni revizor. Umesto vojnog roka, mobilne ambulante Budžetska rezerva se tokom 2026. nije samo praznila, već je i punjena. Polovinom maja 2026, desetine budžetskih korisnika - od Predsedništva Srbije, preko ministarstava, sudova i upravnih okruga - prenele su novac u tekuću rezervu. Ukupno je preneto 148 miliona evra i time je taj novac dat Vladi na raspolaganje - da ga rešenjima raspoređuje dalje. A rešenja o trošenju novca iz budžetske rezerve pokazuju i kako je vlast odustajala od određenih planova za ovu godinu. Tako je iz budžeta Ministarstva odbrane, namenjenog za obavezni vojni rok, deo novca preusmeren za mobilne ambulante, sportska takmičenja i kupovinu umetničkih dela. Prema poslednjim najavama predsednika Srbije Aleksandra Vučića, obavezno služenje redovnog vojnog roka, u trajanju od 75 dana, počinje u martu 2027. godine. (Radio Slobodna Evropa, foto: Pixabay)

